

LEGUJABB.

— Sajtó tudósítók cenzurázott telefonjelentései. —

***

A háború mai eseményei.

A német császár dicsérete a magyar katonákról. — A borzalmas Isonzó-csata. —

A románok csalódása az oroszokban. — A semleges katonai attasék a román harctéren. — A buvárhajók kitiltása a norvég vizekről.

A német császár dicsérete a magyar katonákról.

Budapest, okt. 14. Berlinből sürgönyzik: A Wolff-ügynökség jelenti:

Vilmos császár október hetedikén Krakóban meglátogatta Lipót bajor herceg vezértábornagyot.

A csapatok kivonultak a császár elé, akinek Böhm-Ermolli vezérezredes tett jelentést. A jelentés meghallgatása után a császár beszédet intézett a kivonult nagyszámu csapatokhoz, amelyben főként magyar katonák domináltak.

A császár beszédében a következőket mondotta:

— Az utóbbi évek harcai a német, magyar és osztrák hadsereg fegyverbarátságát különösen rendkívüli módon megpecsételték. Közösen folyt a vér a csatamezőkön s közös az akaratunk az ellentállásra és a győzelemre. Az ezredek küzdőtségei vigyék szívből jövő üdvözlémet a csapatokhoz.

— Különös örömmre szolgál — folytatta tovább emelt hangon a császár, hogy itt köszönhetem magyar ezredemnek kiküldötteit, annak az ezrednek, amely igazi ősi magyar virtussal rohammal vette be Petrikaut, Lisagorát és ezen a nyáron is, ahol csak megjelent, mindenütt vitézi bátorsággal harcolt.

— Mi mindannyian megvagyunk győződve arról, hogy jó ügyért harcolunk. Szent bizodalomunk, hogy az Isten győzelemhez fog segíteni bennünket.

Mikor a diszszázad a császár előtt ellépett, a császár ismét beszédet intézett a katonákhoz s ezeket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy ama csapatoknak kiküldötteit fogadhatom, akik az elkeseredett s tulerő elleni harcokban dicsőségesen küzdöttek. Becsületbeli kötelességem köszönetet mondanom nektek a haza nevében, hogy vállvetve magyar és osztrák fegyvertársak oly bátran viseltétek magatokat. Kettőre kell gondolnotok: Először, hogy az ellenség nem gázolhat le benneteket, másodsor, hogy az ellenséget meg kell verni.

A borzalmas Isonzó-csata.

Budapest, okt. 14. A sajtóhadiszállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának:

Egyik frontszakaszunk vezérkari főnöke a következőket mondotta az új Isonzó csatáról:

— A most dúló Isonzó-csata az egész háború leghevesebb mérkőzése.

Hetvenkét óra óta kétszázhatvan ezer olasz rohamozik szakadatlanul a Karszton levő állásaink ellen. Harminckét brigád támad ezen a vonalon s a foglyok meg vannak győződve, hogy ez alkalommal sikerülni fog az olaszoknak állásainkat áttörni. A támadó olasz gyalogság gépfegyvereket és ágyukat hoz magával.

A száznegyvennégyes magaslat védelmében csapataink ragyogó példáját mutatták az önfeláldozó védelemnek. Az olaszok jobbról és balról behatoltak állásainkba s a magaslat védői mindaddig tartották állásaikat, amíg az olaszokat erdélyi román csapataink eredeti állásainkba visszavetették. Az olaszok veszteségei irtozatások. Ezredeikből csak főredékek jutnak vissza.

Uj orosz támadás Brzezany ellen.

Budapest, október 14. Párisból sürgönyzik: Marcell Hutin jelenti az Echoban:

Az oroszok Brzezany ellen friss csapatokkal újabb offenzívába kezdtek. A várost az oroszok délfelől hevesen lövik.

A románok csalódása az oroszokban.

Budapest, okt. 13. Stockholm-ból sürgönyzik:

A Ruskij Invalid című orosz katonai lapnak az a fejtegetése, hogy a döntő orosz offenzíva csak tavasszal várható, a román hadvezetőségre igen leverő hatást gyakorolt. Bratianu miniszterelnöknek az orosz segítségbe és az orosz sikerekbe vetett reménysége, alig hat hét múltán összeomlott.

A központiak stratégiai helyzete kedvezőbb mint volt.

Budapest, okt. 14. Rotterdamból sürgönyzik: A Courant írja:

Az angolok és a franciák háromhónapos offenzívája dacára a központi hatalmak stratégiai helyzete most kedvezőbb, mint röviddel ezelőtt volt. Az oroszok offenzíváját végleg megállították s a románokat Erdélyből kiűzték. Ezért tett Asquith angol miniszterelnök olyan óvatos kijelentést a harctéri helyzetről az alsóházban.

A semleges államok katonai attaséi a román harctéren.

Budapest, okt. 14. Berlinből sürgönyzik: A Wolff-ügynökség jelenti:

A német császár a nagyfőhadiszálláson fogadta a semleges államoknak átutazóban levő katonai attaséit, akik a keleti főparancsnokság működési területén való hosszabb tartózkodás után a román harcok színterére utaztak.

A német buvárhajók az amerikai vizeken.

Budapest, okt. 14. Rotterdamból sürgönyzik:

Mint Washingtonból jelentik, az amerikai atlanti flotta parancsnoka parancsot kapott a tengerészeti minisztertől, hogy örködjék a new-englandi part mentén és rögtön jelentse, ha titokban ellátni akarják az idegen buvárhajókat.

A görögországi helyzet.

Budapest, okt. 14. A Daily Telegraph jelenti Athénből:

A görög király egy diplomatának kijelentette, hogy inkább elvesziti trónját, mintsem hogy veszedelembé sodorja országát. A király meggyőződése szerint Románia nem lesz többé s ha Görögország Románia meghódítása után háboruba menne, a német seregeket ellenünk küldik s Görögország Szerbia sorsára jutna.

Budapest, okt. 14. Genfből sürgönyzik:

A leszerelt görög torpedónaszádok és kisebb hadihajók francia legénységgel Szaloniki felé indulásra készülnek. A parti erődöket szintén francia legénység megmészálotta.

Budapest, okt. 14. A Reutter-ügynökség jelenti Athénből:

Az angol követ látogatást tett az új külügyminiszternél s ezzel a diplomáciai összeköttetést az entente Görögországgal helyreállította.

A norvég vizekről eltiltották a buvárhajókat.

Budapest, október 14. Krisztianióból sürgönyzik:

A norvég király rendeletet adott ki, amely megtiltja, hogy valamely hadviselő államhoz tartozó buvárhajó norvég vizeken tartózkodjék, vagy ott mozdulatokat végezzen. Amely buvárhajó áthágja a tilalmat, kiteszi magát fegyveres megtámadtatásának és megsemmisítésének. A rendelet október huszadikán lép életbe.

A közlélmzési hivatal feje Kürthy Lajos turóci főispán.

Budapest, okt. 14. Mint az Est értesül, a minisztertanács megállapította a közlélmzési hivatal szervezetét. A hivatal élére Kürthy Lajos bárót, Turóc vármegye főispánját állították. Az élelmzési hivatal fejének nem lesz miniszteri hatásköre és politikai felelőssége. Kürthy Lajos új minőségében Bécsbe utazott s ma már az osztrák miniszterelnökkel tanácskozásokat folytatott.

HIREK.

Jankó Ágoston alispán üdvözlése

A vármegyei tisztikar és a jegyzőegylet az alispánnál.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, okt. 14.

Abból az alkalomból, hogy a király, kegy Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán a Ferenc József-rend tisztikar részével földiszította, az ország minden részéből valósággal özönlöttek hozzá a szerencsekívánatok a társadalom minden rétegéből.

Az alispán most hivatalos ügyekben több napig Budapesten volt s ma érkezett haza, így tehát csak ma juthattak a becskerekiek s a vármegye tisztikara hozzá, hogy üdvözlésüket személyesen tolmácsolják.

A vármegye tisztikara ma délelőtt tisztelgett az alispánnál Rigó István másodfőjegyző vezetésével, aki meleg szavakkal tolmácsolta azt az örömet, amely a tisztikart Jankó alispán kitüntetésére alkalmából eltölti.

Jankó Ágoston válaszában hangoztatta, hogy a legnagyobb öröme az üdvözlés alkalmából az, hogy érezheti a tisztikar ragaszkodásának és megbecsülésének meleg sugarát. A kitüntetés azonban nem az övé, hanem az egész tisztikar s öfajz mint cégér az ő nevükben fogadja el és viseli. Köszönetet mond a tisztikarnak, hogy a vármegye közigazgatását a mai magas nivóra emelte s hogy ő lehet ennek a közigazgatásnak az élén. Ismételt hangoztatja, hogy a kitüntetés úgy veszi, mint a vármegye tisztikarának hazafias, odaadó munkásságának kitüntetését.

Ugyancsak ma délelőtt tisztelgett a Torontálvármegyei Jegyzőegyesület küldöttsége is az alispánnál Jankovics Szilárd egyleti alelnök vezetésével s szintén lelkes szavakkal tolmácsolta az alispán iránt a vármegye jegyzőinek rajongó szeretetét, tiszteletét és örömet a kitüntetés alkalmából.

— Hivatalos jelentések október hó 13-ikéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harc-téri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harc-tér:

Brassó környékén a harcok kedvező lefolyásuak. A tegnapi nap folyamán csapataink 1 román tisztet, 170 főnyi legénységet és 2 ágyut szállítottak be. Erdély keleti határán csapataink a felső Olt és a felső Maros völgyéből a határhegységbe vetették vissza az ellenséget.

Kirlibabától északra egy orosz előretörést kézigrántharcban visszavertünk.

Olasz harc-tér:

A tenger melléki harc-vonalon az olaszok támadási tevékenysége tegnap gyengébb volt mint az előző napokon. Az ellenség mindazon kísérletei, hogy a San Grado di Merna és Novavas között fekvő vonalairól előretörjön, tűzünkben megfúszultak. Délután a bersaglierikkal megerősített 45-ik gyaloghadosztály megtámadta Lokvicától északra fekvő állásainkat. Ez az előretörés az ellenség legsúlyosab veszteségei mellett omlott össze s csak kevés ember menekült vissza. A laibachi 27-ik Landwehr-gyalogezred és a 46-ik gyalogezred vitézségükkel különösen

kitüntették magukat. Eppenugy, mint a Karszt-fensík északi szakaszán, a déli szárnyon és a Wippachtól északra is sikertelenek voltak az ellenség ismételt erőfeszítései, amelyeket Biglia ellen és a Roite-hegyhát ellen intézett.

Délkeleti harc-tér:

Egy olasz léghajóraj tegnap bombákat dobott Kavalára, amelyek több asszonyt és gyermeket megöltek. Az üldözésre felszállott osztrák-magyar harc-repülő a Skumbi és a Semem torkolata között lelétt egy caproni repülőgépet. A készülék könnyen megsérült, 2 bennülő meghalt, 3 elmenekült.

Tengeri események:

E hó 13-án délután egy tengeri repülő-rajunk robbantó- és gyújtóbombákkal nagyon hatásosan bombázta Monfalconeban az ellenség által megszállott Adria-műveket. Ugyane napnak esti óráiban egy másik tengeri repülő-rajunk nagyon jó sikerrel megtámadta a selzi és vermeglianoi katonai építményeket, Grado belső kikötőjét, valamint ujjlag Monfalconet és az Adria-műveket. A leghevesebb védőtüzelés ellenére mindegyik repülőgépünk sértetlenül ért haza. — Hajóhadparancsnokság.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harc-tér:

Rupprecht trónörökös hadcsoportja: Az Ancre és a Somme között az angolok és a franciák újabb nagy áttörési kísérlete teljesen megfúszult. Tüzérségi tömegek és új tartalékokkal megerősített gyalogság harc-betetésével remélte az ellenség a célját elérni. Sixt von Arnin, Böhm és Garnier tábornokok parancsnoksága alatt álló vitéz csapataink nehézküzdelen után rendíthetetlenül tartják állásaikat. Az ellenség számos támadásának főerejét Courcellette és St. Pierre Vaast-erdő között küzdő arcvonalunk ellen irányította. Több ízben elkeseredett kéztusára került a sor a vonalunkba átmenetileg benyomult ellenséggel. Dacára annak, hogy a nap folyamán Sailly-nál levő állásaink ellen a franciák hatszor intéztek rohamot, az éj folyamán megegyeszer támadtak. E támadást is visszavertük. A helységről északnyugatra a harc még tart. Guedecourtól északnyugatra brandenburgi gyalogság állva fogadta megsemmisítő tüzelésével a sűrű oszlopban támadó angol gyalogságot. A Sommetől délre Fresnes, Macancourt és Chaulnes között a franciák folytatták támadásaikat. E támadásokat legtöbbször már zárótűzünkkel elfojtottuk. A Fenermonti cukorgyárért újabb makacs harcok fejlődtek, amelyek javunkra döltek el. Ablaincourt legnagyobb része kemény viaskodás után birtokunkban maradt. A legutóbbi harcokban itt 200 franciát, köztük 4 tisztet fogtunk el. — A trónörökös hadcsoportja: A Maastól keletre és Markirchtól (a Vogézekben) nyugatra eső területen élénk harc volt. Markirchtól nyugatra francia előretöréseket visszavertünk. Dél-németország felé tartó erős ellenséges repülőrajokat repülőink megtámadták és elhárító-ágyúink támogatásával 9 gépet lelőttek. A beérkezett jelentések szerint a ledobott bombák 5 személyt megöltek és 26-ot megsebesítettek. Anyagi kár csekély, katonai kárt nem okoztak.

Keleti harc-tér:

A helyzet változatlan

Erdélyi harc-tér:

A gyergyói és háromszéki mendence, felső és alsó Csik az ellenségtől felszabadult. Az üldözést folytatjuk. A Csikszeredától a Gyimesi-szoros felé vezető országúton az ellenség még szívoán ellenáll. A Brassótól keletre és délkeletre emelkedő határhegyeken vívott eredményes harcokban egy tisztet, 170 főnyi legénységet elfogtunk és 2 ágyut zsákmányoltunk.

Balkán harc-tér:

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Nem volt különös esemény.

Macedóniai arcvonal:

A monasztír-florinai vasut mindkét oldalán élénk tüzérségi harc. A Cserna-hajlásban a szerb támadások tegnap is eredménytelenek voltak. A Struma-arcvonalon az ellenség felderítő különítményeivel csatározás folyt. Állásainkat Orfano mellett az ellenség a száraz-

földről és a tenger felől bombázta. — Lüdendorff.

— Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ma délelőtt ülést tartott, amelyen folyóügyeket, ipari és árvaügyeket intézett el.

— A brassói képviselő Torontálvármegyeiben. Dr. Schmidt Jenő brassói országgyűlési képviselő Torontálvármegyébe érkezett s körutat tesz a vármegyeiben elhelyezett brassómezei menekültek között, hogy helyzetükről meggyőződést szerezzen.

— Borítal- és husfogyasztási adó bérbeadása. A nagybecskereki pénzügyigazgatóság közli, hogy Nagyösz község borítal- és husfogyasztási adóbérléte október hó 25-ikén nyilvános árveresen bérbeadandó. Kikáltási ár borítalra 8519 kor. 64 fillér, husfogyasztásra 589 kor. 02 fillér, összesen 9108 kor. 66 fillér.

— Megszűnt a hatósági mészárszék. A városi hatósági mészárszék a mai nappal megszüntette működését, miután a város közönségének husellátását nem szolgálhatja jobban mint a többi mészárszék. A mészárszék a tanács mai üléséből kifolyólag ma átadta Klementics mészárszéknek, akitől a város annak idején a mészárszékét átvette.

— Új Vöröskereszt fiókok. Torontálme-gyében újabban a következő Vöröskereszt fiókok létesültek:

Nagy-tószegi Vöröskereszt fiókegylet. Elnök: Jutt Károly körjegyző. Elnöktárs: Leitner Mária. Alelnök: Mayer Mihály. Alelnöktárs: Ádám Jánosné. Titkár és jegyző: Gremperger Rezső. Pénztárnok: Burg Paula. Orvos: Dr. Ofner Károly.

Tiszahelyesi Vöröskereszt fiókegylet. Elnök: Grezlo Gyula. Elnöktárs: Grezlo Gyuláné. Alelnök: Putnik Dusan. Alelnöktársak: Kuzmanovity Gergelyné, Jovanov Radivojné. Titkár: Gaál Sándor. Jegyző: Basity Pálné. Pénztárnok: Janity Milivoj.

— Mezei egerek irtása foszforméreggel. A mezei egerek nagymérvű elszaporodása folytán szükségessé vált azoknak méreggel való irtása. A Torontálvármegyei gazdasági egylet most közli, hogy foszfortészta elkészítésével Szerdahelyi Károly bégaszentgyörgyi gyógyszerész bizta meg, ki megrendelés esetén a foszforpasztákat megküldi. Ezen foszforpasztából holdankint körülbelül 1 kg szükséges. Aki azonban a pockot foszforral (méreggel) akarja irtani, köteles azt a hatósági engedély elnyerése után, a mérgezés idejének és helyének pontos megjelölésével a körülfekvő községekben és tanyákon kihirdettetni, hogy azután a mérgezett pockoktól ilyenkor elég nagy számban elhulló varjak, szarkák és más ragadozók hulláit a legelő sertéssel meg ne etessék. Általában a méreg kirakásakor mindig tartuk szemünk előtt, hogy a foszfor emberre, állatra egyaránt veszedelmes méreg, melylyel csinyjánk kell bánni. Az irtáshoz fel nem használt mér-ges tészta legjobban vagy elégetni és hamuját elásni vagy általában csak elásni, de olyan helyen s ott is olyan mélyen, hogy hozzá ne lehessen egyhamar félni. A méreggel meg- rakott területre a méreg kirakása után, legelő jóságát legalább három hónapig, földet turó állatot pedig legalább fél évig kihajtani nem szabad.

— Kérelem a közönséghez. A nagybecskereki vöröskereszt vasuti nyugvó állomásának vezetője kéri a közönséget, hogy a nagybecskereki vöröskereszt-egy-let vasuti állomásán átvonuló beteg és sebesült katonák részére cigarettát adományozni sziveskedjenek. Az adományok Bakalovich Plátóhoz, a nyugvó állomás gondnokához (Megyeház) küldendők.

— A Növédelmi Iroda közleményel. A nagybecskereki katolikus nők szociális Missziójának Növédelmi Irodája közli:

Egy intelligens 30 és 40 év közötti nő, ki perfektül beszéli a német nyelvet és a háztartás minden ágában jártassággal bír, állást keres helyben gyermekek mellet, vagy mint házvezetőnő.

Egy brassói menekült nő, ki adóhivatalban hosszabb ideig működött, irodai alkalmazást keres, gépirásban jártas. Közlebbi felvilágosítást a Növédelmi Iroda ad.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton 1916. évi október 14-én két előadás: délután 5 órakor és este fél 9 órakor. Vasárnap, 1916. évi október hó 15-én négy előadás a 3 és 7 órai zónaelőadás felhelyarákkal, az 5 és 9 órai rendes helyarákkal.

Két újdonság.

A komédiás élet.

Henny Porten újdonság.

Elsőrangú artista dráma 4 felvonásban. A főszerepben a bájos HENNY PORTEN.

A cipőkirály.

Szenzációs vígjáték 3 felvonásban. A főszerepben LUBITSCH ERNŐ, a kitaláló komikus minden ízében kacagtató és eredeti alakítása.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Faur Tivadar gk. fűzőkészítő és Reitenbach Appolónia rk.

Születések: Vastag András rk. megyei hivatalosolga, leány. — Bakalovics Ilona gk. napsz., leány. — Ginter Henrik rk. közműves, fiu. — Batters György ág. h. ev. földmives, leány. — Dálnoki György rk. máv. főraktárnok, fiu. — Gombár Kálmán rk. papucsos, fiu. — Oláh Margit rk. napsz., fiu. — Demel István rk. rajzoló, leány.

Halálozások: Kozákov Vazulné gk. 72 éves, aggkór. — Vukov János gk. 78 éves, aggkór. — Aroinov Sándor gk. 53 éves városi rendőrőrmester, agyuta. — Özv. Momirszki Jánosné gk. 76 éves, aggkór. — Antal Lajos rk. 17 napos, életgyenge. — Hoffmann Ede izr. 65 éves városi díjnok, végbélrák. — Özv. Szolnoki Józsefné rk. 75 éves, aggkór. — Ifj. Bartos Ádám ág. h. ev. 4 éves, görcsök. — Tarkó János István ref. 5 éves, torokgyík. — Etínszki Vazulné gk. 56 éves, szivhüdes. — Holubek András ág. h. ev. 70 éves földmives, tüdőgyulladás. — Vörös Sándorné rk. 21 éves, tüdővész. — Nédiy Szentjánosi Istvánné gk. 42 éves, id. vesebaj. — Losonczi István rk. 12 éves dermegörcs. — Popov György gk. 48 éves napsz., öngyilkosság.

!! Nagy megtakarítás !!
üzleteknek, gyáraknak, malomoknak és gazdaságoknak.

A létező legjobb és legértékesebb

PAPIRSPÁRGÁT

Csomagolásra 2, 2½, 3 és 4 mm. vastagságban kgként K 350, 100 kg. K 340—

Postacsomagokhoz kgként K 420, 100 kg. K 400—

Szülőkötéshez (2 és 2½ mm.) kgként K 350, 100 kg. K 340.

Zsákzsinagnek 4 mm-esből vágya és kötegelve kgként K 360, 100 kg. K 350—
árban szállítja pécsi raktáraiból utánvétellel a

Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T. áruosztálya Pécs.

5 kg-nál kevesebb nem küldhető.

Papirkötelek. 1234-52

Elismerő nyilatkozatok.

Nagyobb rendeléseknél engedmény.

Brassó a román uralom alatt.

— Öt hétig tartott az uralom. —

— okt. 13.

Öt hétig voltak az oláhok Brassó urai. A környéken szerzett információkból, katonai és közgazdasági személyiségek nyilatkozataiból sikerült összeállítanom ennek a szomorú öt hétenek a történetét.

A második román hadsereg, amelynek egyes részei most uttalan hegyek közt menekülnek a mieink elöl, már a román hadüzenet előtt két héttel, augusztus 15-én, a törösvári-szorosól északra mintegy 16 kilométerre teljes hadikészültségben várta a parancsot a támadásra. Augusztus 30-án meg is jött a parancs. Az utolsó menekülő vonat hétfőn délelőtt hagyta el Brassót. Ez vitte Burg Kornél háttérrendőrségi kapitányt, dr. Papp főrabbit, Mon evangélikus lelkészt és az utolsónak maradt közigazgatási tisztviselőket. A vonat mögött vasuti dressina haladt a pálya megrongálásának föladataival. Jellemző az oláh hadvezetésre, hogy az öt heti megszállás alatt még csak kísérletet sem tettek a pálya helyreállítására, pedig a brassó-fogarasi vasutvonal katonai szempontból, az utánpótlás miatt is nagyon fontos.

Brassóban a kiűrés után is maradt 18.000 ember, legnagyobb részét oláh, de nem felel meg a valóságnak, mintha a szász és a magyar lakosság az utolsó emberig elhagyta volna a várost.

Hétfőn délután elült a csatazaj, amely reggel óta riasztott, az éjjel folyamatos ágyúzással telt el, kedden délelőtt aztán, nehogy a város ágyutüzbe kerüljön, kiküldték dr. Fabricius Frigyes és dr. Bujulescu Gusztáv polgárokat a város meghódolásának üzenetével. A választ a lakosság a Fellegvár-téren várta meg. Darvári román ezredes minden jót ígért és kevéssel utóbb két zászlóaljnyi haderővel be is vonult a városba. A csoport

jobbára graniársarkatónákból állott. Az új városparancsnok első intézkedése az volt, hogy katonáival keresztül-kasul kutattatta a várost, majd őrségeket állított föl a fontosabb pontokon. A főőrség a Fellegvár-téren volt. Az ezredes jelentése nyomán több és több román katona szállta meg a várost, hogy aztán se vége, se hossza ne legyen az átvonuló csapatoknak.

Az első napok dermedtségét csakhamar mozgalmassá váltotta fel a városban. A megszálló sereg nem bánt rosszul a lakossággal, sőt az első időben élelmiszereket is osztott ki közöttük. Szinajából Brassóba tették át a főhadiszállást s Iliescu tábornok a román trónörökösrel együtt állandóan ott tartózkodott. A román király mindössze kétszer volt a városban, a királyné egyszer sem. Az általános nagy örömből sietve vették ki részüket Take Jonescu, Filipescu, Priklovszky orosz főkonul és a háborúspárti politika egyéb kitűnőségei, akik a király látogatása idején Bratianu miniszterelnökkel élükön jöttek Brassóba.

Iliescu tábornok, vezérkari főnök, a város legelőkelőbb polgárait tisztelettel maga köré gyűjtötte s fölvaltva ott tartotta őket a szállásán, úgy hogy a polgárok valóságos inspekciós szolgálatot teljesítettek körülötte. Az oláh uralom mindvégig gyanakvó és óvatos volt. A város fölött a főlzábadító harcok előtt folytonosan repültek cirkáltak. Pusztá megjelenésük is nagy ijedséget keltett s ilyenkor órákra kiürültek az utcák. Megtörtént, hogy a főőrség is elhagyta helyét és a pincékbe menekült.

Mig az első időben meglehetősen szigorúsággal tartották fenn a rendet, a nagyszabedényi csata után napirenden volt a fosztogatás. A tisztikar is szívesen fordult meg a magukra hagyott magánlakásokban, amelyek teljes kifosztásukat csak úgy kerülhette el, hogy a mieink rajtaütése tulságosan gyorsan történt. A berendezések így is legnagyobb részét elpusztultak, mert az oláh katonák barrikádokat emeltek belőlük az utcákon.

A nagyszabedényi vereség egyszerűben megváltoztatta Brassó életét. A román katonai és polgári hivatalok, élükön a hadiszállással, futást hagyták el a várost. Ekkor tombolt a fosztogató düh a leghesebben. Az oláh katonák megrohanták az üzleteket és magánlakásokat. Különösen a cipőboltok szenvedtek sokat. A fosztogatók között egy-egy pár lábbeliért véres verekedések voltak. A lakásokból különösen az ágyeműt cipelték el és vitték a lövészárkokba. Mint most kitűnt, a hadköteles férfiak nem hadimunkára hajtották, hanem hadifoglyokként Romániába küldték, a nyugtalankodó közvélemény megtévesztésére. A gyárvarosban és a magyar negyedben gyujtogatás is volt, de aránylag kevés ház pusztult el. A vízvezeték és a villamossági műveket csak az utolsó napokban robbantották föl.

Péntek este, az apácaerdei nagy vereség után fejtehetőre állt Brassóban minden. A lakosság visszahúzódott házaiba s az ablakok mögül figyelte az eseményeket.

A csataterőről jövő sebesültszállítmányok látása nagyon rossz hatással volt a harcban induló erősítő csapatokra. Ezek húzódoztak az előremenéstől és követelték, hogy hátrább levő biztosabb állásokba vonuljanak vissza. De kifejezett parancs volt, hogy Brassót minden vereség árán tartani kell. Megtörtént tisztek ellentétes parancsa alapján, hogy az erősítő csapatok órákon át ácsorogtak Brassó utcáin és nem tudták: előremennek-e, vagy vonuljanak-e vissza a tűzértséggel, amely vágásban jött vissza a csataterőről. Az utcákon összetorlódtak a katonai kocsiforgalom. A tréncoksi-ról és a mozdonyokról legráltak a kocsisok és a katonák elmenekültek. Ez a kocsiábr a tábori vasutal együtt a mieink kezébe került. Közben a vert sereg egyes részei már elértek a város szélét, főlsviták magukba az erősitéseket és utolsó támadásra indultak, amely aztán az utcai harcokban forgácsolódott el.

Igaz Pál.

Az erdélyi menekültek.

Az erdélyi menekültek közül a következőket keresik:

Horváth Márton Mokrinból keresi 17 éves Árpád fiát a brassómezei Krizba községből.

Szigeti János tüzér (Budapest, Ludovika akadémia) feleségét Brassóból.

Puju György őrmester (Budapest, 2 sz. tart. kórház) feleségét és 3 gyermekét.

Lengyel János építész (Budapest, Battyányi-u. 14.) feleségét, anyját, nevelt leányát, egy vendégleányt és cselédjét Brassóból.

Zerwes Frigyes törzsfoglár (Debrecen) Harth Henrik nagyküllömegei százapátfalvai körgyezőt és nála volt leányát.

Depner Péter tart. tüzérhadnagy (Arad, Erzsébet királyné-ut 20.) a Depner-családot Hőltövényből.

Hunyady Ferenc József 2. gy. ezr. népfőlkelő (Prága, József-kaszárnya) édesanyját Brassóból.

András János 2. gy. e. népfőlkelő (Prága, Bruszka-kaszárnya) feleségét és 5 gyermekét Bárcaufaluból.

Papp Mátyas őrmester (Hosszapályi, Hajdum.) feleségét, 4 gyermekét, anyját a brassói Purkerecz községből.

Simén András (Szombathely, kórház) Simén Andrásné 3 gyermekével Segesvárról.

Bara Ferencné (Bpest, Alsó-erdősor 36.) szüleit és kis leányát a brassómezei Türkösörl.

Hegyi Jenő ügyvéd (Oroszáza) Hegyi Andrásné, Német Mihályné, Gyarmathy Albertné a nagyküllői Héjjasfalváról.

Niesner János keresi feleségét Brassóból.

Schuller Mihály Brassóból keresi feleségét és hat gyermekét.

Brotya Ferencné Brassóból keresi anyját Bara Istvánnét.

A Brassóból elmenekült bolgárszegi erdőrt kéri Langavér Sándor, hogy értesítse holétéről (Kolozsvár 170 sz. tábori posta.)

Kónya István mészáros (Katalinfa községben Torontál vármegye) keresi feleségét Kónya Ilonát és négy gyermekét: Anna 23 éves, Árpád 14 éves, Irén 13 éves és József 10 éves, a brassómezei Csernátfaluból.

Csergő József erdőőr (Makó, Erzsébetstere-tetűház) keresi családját a fogaraszvármegyei Törösvárról.

Máthé Sándor nagyváradi m. kir. 24. honvéd törzssztagbéli cipész keresi a feleségét szül. Herman Magdolnát és 6 gyermekét, akik közül a hatodik az uton született, Brassóból való menekülés közben.

Hemper Artur Brassóból keresi 11 éves Artur nevű fiát.

Gáspár járásbíró (lakik: Nagybecskerek, Magyar-utca 44.) keresi Bedő Mózes Hal-mágyról.

Székely Lajos Brassóból, Segesváron fűtőházi munkás, keresi feleségét sz. Téglás Irént.

Özv. Lipták Mórné (Bégafo, Torontál m.) keresi szüleit Maierbuchler Oswaldot és nejét Brassóból.

Schmitz Györgyné (Bégafo, házszám 2, Torontál m.) keresi férjét Schmitz György asztalost Brassóból.

Krausz Károlyné szül. Tukos Anna keresi anyját, özv. Tukos Sándornét, testvérét Tukos Juliskát és ennek gyermekét, Füle községből, Udvarhelymegye.

Mátyas Mihály nagyküllő vármegyei olt-hévízi lakos (jelenleg Alsóeleméren tartózkodik) keresi feleségét és Géza fiát.

Soós Mihály brassó vármegyei apácai lakos keresi feleségét és két leányát, Mariska 18 éves, Ilonka 15 éves.

Kiss Istvánné szül. Pap Kata (Écska, 125. házszám, Torontálmege) keresi 9 éves fiát, Kiss Mártont és 7 éves leányát, Kiss Katit a brassómezei Türkös községből.

Dávid Sára (Nagybecskerek, József főherceg-utca 23. sz.) keresi édesanyját, Bálint Mártont a brassómezei Csernátfaluból.

Jakab Györgyné Hosszufaluból (Brassóm.) keresi férjét, Jakab Györgyöt, aki Brassóban a kórházban feküdt.

Erdő Istvánné szül. Szász Irma (Écska, Torontálmege) keresi édesanyját, Szász István alsóörmösi lakost Nagyküllömegeyből.

Szabó Pál brassómezei apácai lakos keresi szüleit.

Kovács József (Nagyhidegszem, villanytelepörség, u. p. Gyalu) keresi nejét, Zsigmond Annát, István és József nevű fiait és Anna leányát a háromszékmegyei Gelencéről.

Horváth Márton Krizbáról, Brassómege, (jelenlegi tartózkodási helye Mokrin) keresi Lőrincz Györgynét és családját Krizbáról.

Jakab Péter Andrásné szül. Bálint Sára Ernőháza 9. sz., keresi férjét, idb. Jakab Péter Andrást és 16 éves fiát, ifj. Jakab Péter Andrást a brassómezei Csernátfaluból.

Jakab Jánosné szül. Girószász Anna Ernő-

Nagyszerűen bevált a harctéren hűdőkkel és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzselés

meghűlés, rheuma, kórhány, lufimma, torok-, mell- és köhögés stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liment. csopici compos.

Horgony-Palm-Expeller pótlóka.

Övege K - 20, 1-20, P -

Kapható gyógyszerárakban vagy kórházban az „Arany oroszlános” címsóval

Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabetchtr. 5.

Naponkénti szétlődés.

háza 6. sz., keresi férjét, idb. Jakab Jánost és 18 éves fiát, ifj. Jakab Jánost a brassómezei Türkösöd községből.

Szabó Mózes jelenleg Csernyén tartózkodó menekült, Héjjasfalváról nejét szül. Szederjesi Máriát és Krisztina nevű leányát keresi.

Az Ernőházán elhelyezett menekült Sztás István brassómezei hosszufalui lakos keresi nejét, Sztás Istvánné szül. Partin Katát. — Özv. Hamas Andrásné szül. Bencez Ilona hosszufalui lakosné pedig keresi vejét, Deák József Istvánt és unokáját, Bencez Jánost.

Pszoh István csendőrmester (Hadtápostársa Belgrád) keresi apósát, Ballán Márton botfalvai (Brassómeze) cukorgyári alkalmazottat.

Csuka Sára Öszentiván községben tartózkodó tatrángi menekült keresi testvérét, Antal Györgynét és unokatestvérét Erdélyi Istvánnét, valamint Fehér Pálnét.

Istók Jánosné Öszentiván községben tartózkodó türkösöd menekült keresi szüleit, Huszár György és neje Gyözö Máriát, valamint testvérét, Cserei Mihályné szül. Huszár Borbálát.

Buna András Csözsteleken, keresi feleségét szül. Vajda Katalint Csernátfaluról (Brassó megye).

Dóde János (Nagybecskerek, Olajgyár építési iroda) keresi feleségét szül. Benedek Katalint Csernátfaluról (Brassómeze).

Langaver Sándor (170. sz. tábori posta) keresi Baresa András Brassóból menekült bolgárszegi erdőőrt.

Gáspor Jánosné (Alsóelemér, Torontálmeze) keresi édesatyját Mihály Gábort, édesanyját Mihály Annát és 8 éves kis fiát Gáspor Jánost acsikmezei Csikszentmártonból. Továbbá unokaöccsét Csóti József gyalogost a brassói 46. gy. e. tartalékkórház trachoma-osztályából

Máté Sándor cipész, a 24-ik honvéd gyalogezred törzssztyályaánál Nagyvárad, Uj tüzerkaszárnya, keresi feleségét Máté Sándornét szül. Hermann Magdolnát és 6 gyermekét, Sándor, Ferenc, Mariska, Ottó, Dezső és 10 napos csecsemőt. Brassóból, Vasut-utca 22. szám.

A Nagykomlóson elhelyezett erdélyi menekültek közül a következők keresik hozzátartozóikat:

Klein Márta Hóltövény (Brassómeze) keresi Rouszek Ferenc 34 éves földmivest.

Gál Mihály Kisborosnyó (Háromszékmeze) keresi Ince Juliánna, Gál Róza, Gál Anna és Ince Máriát.

Jankó György Kisborosnyó (Háromszékmeze) keresi feleségét Jankó Vülánka Rachelt és két gyermekét: Ilonka 7 éves, Anna 4 éves.

Özv. Sára Mihályné sz. Lőrinc Anna keresi Gircs Istvánné sz. Lőrinc Sárát Bácsfaluból.

Dávid Bibó Jánosné keresi férjét, Dávid Bibó Jánost és leányát, Kis Andrásné Csernátfaluból.

Pál Simon Andrásné keresi Rozsnyai Mártonét Bertaujfaluból.

Istók Andrásné Csernátfaluból (Brassómeze) keresi özv. Kiss Andrásné, Köpe Mihálynét, Simon Samunét, Kiss Istvánnét Csernátfaluból.

Hedvig Sára (Hóltövény) keresi Hedvig János 13 éves fiát.

Christoph Mihályné keresi Henter Károlyt, Parajd (Udvarhelym.) községbeli nőt.

Gábor Józsefné (jelenleg Ujorán) keresi öt gyermekét: Rózát, Ilonát, Annát, Györgyöt és Sárát a brassómezei Zajzonból.

Fóris András (Prága, Barakenspital VII/10.) keresi feleségét és gyerekeit a brassómezei Tatrángból.

A Brassóban háziacselédként szolgálatban volt, Mokrinba Torontálmezebe menekült Bara Erzsébet, Both Róza Karczfalva, Kásás Anna Madaras, Lukács Erzsébet Karczfalva, Simon Vera Jenőfalva, Szabó Boris Dánfalva, Váncsa Anna Csikmadaras (Csikmeze) keresik szüleiket.

Klusch János (trénkatona, k. u. k. Rekompvalenzen-Abteilung des Inf.-Reg. Nr. 8. in Kisujszállás) keresi szüleit Klusch János és Mártát a brassómezei Botfalu községből.

Meszmann Mici Nagybecskerek, Bajza-u. 15. sz. keresi édesanyját Meszmann Józsefné szül. Eder Terézt Nagyszebenből.

Oláh Anna Katalinfalva 66. sz. Torontálmeze, keresi szüleit Oláh Mihályt és feleségét szül. Bölöni Annát, Apáca községből Brassómeze.

Köpe Simon népfölkelő tizedes (Kolozsvár, szülészeti klinika, 2-ik kórterem, 61. sz. szoba) keresi feleségét Farakas Sárát és Simon, András, István, János fiait Hosszufaluból.

Ágoston Györgyné 4 gyermekével Ürmös-ről (Nagyküllő várm.) menekült, Bánlakon van s keresi 14 éves Szabó Róza nevű hűgát,

kivel együtt menekültek, de hűga az uton elmaradt tőle.

Brassómezeből Bácsfaluból menekült özv. Sára Mihályné szül. Lőrincz Anna (lakik Nákófalván) keresi leányát, Geres Istvánnét szül. Lőrincz Sárát Bácsfaluból. — Brassómezeből Csernátfaluból menekült Bibó Jánosné (lakik Nákófalván) keresi férjét Bibó Jánost és leányát, Kiss Andrásné Csernátfaluból. — Brassómezeből Csernátfaluból menekült özv. Erdélyi Andrásné (lakik Nákófalván) keresi sógor-nőjét Gyerkó Mihálynét szül. Gerő-Szász Kata türkösöd lakost. Értesítést Nákófalvára Torontálmezebe kérnek.

Tobbi Mina 4 gyermekével Kóhalomról tudatja hozzátartozóival, hogy jelenleg Nagybecskereken van (Szerbtemplom-u. 27. Spira kereskedőnél).

A brassói városi adóhivatalnál alkalmazva volt Máté Gyuláné (Német-u. 180/4.) kér irodai foglalkozást.

Menekült áll. tanító privát órákat kíván adni polgári és elemi iskolai tanulóknak. Megkeresések kéretnek Bakits-u. 16.

Kassai Rózsika erdélyi menekült nőruhávarró (Brankovics-u. 2817/4.) munkát vállal.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16—20 éves szász leányt.

Nyilttér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Nyilvános köszönet.

Felejthetetlen férjem

Petcu Tivadar

volt bánlaki gör. kel. román lelkész elhalálozásával a jó Isten által reám mért súlyos megpróbáltatásban enyhítő irkét hatott a számos barát, ismerős és rokon szavakban és a temetésen való megjelenés útján nyilvánított őszinte részvéte, ezért kérem őket, ezuton is fogadják becses vigasztalásukért őszinte köszönetemet.

Bánlak, 1916 október hó 10-én.

Özv. Petcu Tivadarné.

1282-1

Törvényes védjegy szabadalom.

Jótállás az irtás tökéletes eredményeért. =

Reitter Oszkár nagybecskereki fajbaromfi tenyésztőnek találmánya a

Patkánin

főülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert, (nem mérge) emberre, állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elég 120—150 patkány biztos kiirtásához.

smertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz — kérésére ingyen küldök. Torontálmezeben kizárólag kapható: Telefon 2-23.

BERENYI BODOG vaskereskedésében Nagybecskerek. BIZTOS ÉS TÖKÉLETES IRTÁSÉRT JÓTÁLLÁS!

(247-00.85)

Avance Nyersolajmotoreke

100—600 holdas gazdaságok részére a legmegfelelőbb erőüzemű szántógép.

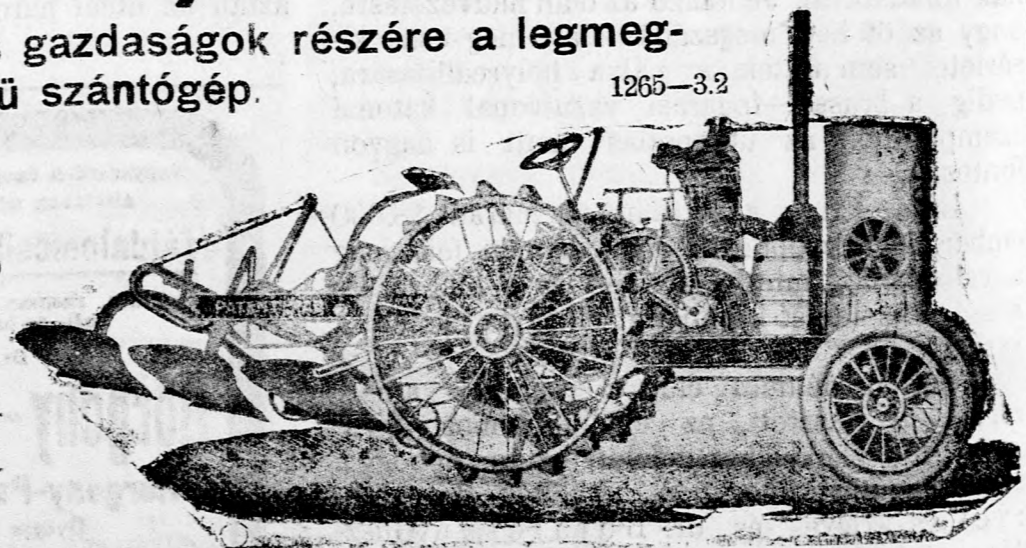
1265-3.2

Olesó üzemköltség és kitünő munkája folytán a legkedveltebb motoroseke.

Árjegyzékkel és ajánlattal készséggel szolgál

Eckstein Vilmos, Nagybecskerek, géplera kata.

Bácher R. — Melichar F. gépgyárak Budapest, egyedüli képviselősége Torontálmeze részére.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ölszobás urilakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: :: — Közlebbit a kiadóhivatalban. —

1267-x.8

Ügynököket (lehetnek idősebb nők is) keresek, akik Nagybecskerek és környékére vállalkoznak utazni olajfestmények, aquarell-, pastel-, tuss-, üveg- és porcellánképek, nagytások és krétarajzok vállalására és elárúsítására. — Magyar, német és szerb nyelv tudása megkívántatik, román nyelvet is beszélők előnyben részesülnek. — Jelentkezni lehet f. hó 15-ig.

FREUDENFELD VILMOS Nagybecskerek, Alkotmány-utca 7. szám. 1278-54

Hordókat

petróleumos, olajos, kátrányos, sziruposat, szeszeset a legmagasabb áron minden mennyiségben készíztetés mellett veszünk egy helyben, mint bármely vidéki vasut-, vagy hajóállomáshoz szállítva. Hordóügynökök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társa

olaj-, gépszir- és kocsikenőcs nagykereskedők Budapest, IX. Hentis-utca 17. (1181-106) Interurbán-telefon: József 14-50.

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti-fizetéssel azonnal felvételük

lapunk nyomdájában.